

Circulaire

Brussel, 19 juli 2019

Kenmerk: NBB_2019_20

uw correspondent:

Thomas Bodequin
tel. +32 2 221 53 65
thomas.bodequin@nbb.be

Verwachtingen inzake activiteiten verbonden aan crypto-assets

Toepassingsveld

- *Verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht, met uitzondering van kleine verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht als bedoeld in de artikelen 275 en 276 en lokale verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht als bedoeld in artikel 294 van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen (hierna “de Toezichtswet Verzekeringen”);*
- *In België gevestigde bijkantoren van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die ressorteren onder het recht van staten die geen lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EER);*
- *De entiteiten die verantwoordelijk zijn voor een verzekerings- of herverzekeringsgroep naar Belgisch recht in de zin van de artikelen 339, 2°, en 343 van de Toezichtswet Verzekeringen of van een financieel conglomeraat naar Belgisch recht in de zin van de artikelen 340, 1°, en 343 van de Toezichtswet Verzekeringen;*
- *Verzekeringsmaatschappijen van onderlinge bijstand als gedefinieerd in artikel 15, 79° van de voornoemde wet van 13 maart 2016. Voor deze ondernemingen dient « de toezichthouder » te worden vervangen door « de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen » als gedefinieerd in artikel 15, 84° van dezelfde wet;*
- *Kredietinstellingen naar Belgisch recht;*
- *Beursvennootschappen naar Belgisch recht;*
- *Financiële dienstengroepen met aan het hoofd een Belgische gereguleerde instelling en financiële dienstengroepen met aan het hoofd een Belgische gemengde financiële holding;*
- *In België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen die ressorteren onder staten die geen lid zijn van de EER;*
- *In België gevestigde bijkantoren van beursvennootschappen die ressorteren onder staten die geen lid zijn van de EER;*

Geachte mevrouw
Geachte heer

De ontwikkeling van 'crypto-assets'¹, met een waaier van uiteenlopende karakteristieken en verschillende toepassingen, nam de afgelopen jaren sterk toe. Als toezichthouders waarschuwden de NBB en de FSMA reeds in 2014² en 2015³ voor de potentiële gevaren van deze instrumenten.

Op 13 maart 2019 publiceerde het Bazels Comité voor het Banktoezicht een 'statement on crypto-assets'⁴ waarin het enkele verwachtingen formuleert ten aanzien van banken. Omdat de NBB van mening is dat dit document inhoudelijk ook relevant is voor andere instellingen die onder een gelijkaardig sectorieel controlestatuut vallen, wenst zij via deze circulaire deze verwachtingen te implementeren in haar toezichtspraktijk voor een bredere groep van instellingen onder haar toezicht.

Directe, indirecte⁵ of synthetische⁶ blootstellingen aan crypto-assets brengen potentiële belangrijke risico's met zich mee, waaronder liquiditeitsrisico, kredietrisico, marktrisico, operationeel risico (waaronder fraude- en cyber risico), risico's met betrekking tot witwassen en de financiering van terrorisme, juridische en reputatierisico's. Bovendien bevinden deze nieuwe types instrumenten zich in een ontwikkelende en onstabiele fase. Aldus wordt er van de betrokken instellingen verwacht dat ze zich niet in aanzienlijke mate blootstellen aan dit soort activa.

Instellingen die blootgesteld zijn aan crypto-assets of zich plannen bloot te stellen aan crypto-assets dienen een verhoogde waakzaamheid aan de dag te leggen, die zich vertaalt in volgende aandachtspunten:

1. **Due diligence:** alvorens zich bloot te stellen aan crypto-assets of gerelateerde diensten aan te bieden, dienen instellingen een uitgebreide en gedegen analyse te maken van de hieraan verbonden risico's, waaronder de eerder in deze circulaire vermelde risico's. De instelling moet zich er bovendien van vergewissen dat het over de vereiste technische expertise beschikt om deze risico's te beoordelen en te beheren.
2. **Governance en risicobeheer:** instellingen moeten over een duidelijk en robuust raamwerk voor risicobeheer en risicoappetijt beschikken dat gepast is om de risico's verbonden aan crypto-assets en het aanbieden van crypto-asset gerelateerde diensten te monitoren en te beheren. De risicobeheerprocessen die ontwikkeld worden voor crypto-assets moeten geïntegreerd worden in het bredere raamwerk van risicobeheer van de instelling.

Er wordt verwacht dat deze processen afgestemd zijn op de hoge risico's verbonden aan dit type blootstellingen en diensten, en dat de gepaste managementniveaus en controlefuncties toezien op de ontwikkeling en uitvoering van deze processen. Daarbij dienen de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders voldoende frequent geïnformeerd te worden over het risicoprofiel van de crypto-asset blootstellingen en diensten.

Cruciaal is dat de risico's met betrekking tot witwassen en de financiering van terrorisme voldoende in rekening gebracht worden. Bepaalde crypto-assets die verhoogde niveaus van anonimiteit

¹ Crypto-assets zijn instrumenten waarvan de inherente of gepercipieerde waarde hoofdzakelijk afhankelijk is van cryptografie, distributed ledger technology of gelijkaardige technologieën.

² Persbericht NBB en FSMA, 15 januari 2014: <https://www.nbb.be/nl/artikels/pas-op-met-virtueel-geld-zoals-bitcoin>.

³ Persbericht NBB en FSMA, 16 april 2015: https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/press/2015/cp150416nl_fsma_nbb.pdf.

⁴ Basel Committee on Banking Supervision, 13 maart 2019: https://www.bis.org/publ/bcbs_n121.htm.

⁵ Voorbeelden van indirecte blootstellingen zijn blootstellingen aan tegenpartijen wiens inkomen afhankelijk is van crypto-asset activiteiten, zoals het in bewaring nemen ervan of het faciliteren van transacties in crypto-assets, of wiens solvabiliteit afhankelijk is van crypto-assets, bijvoorbeeld omwille van investeringen in crypto-assets. De indirecte blootstellingen waarmee instellingen rekening moeten houden zijn diegene die een materiële impact kunnen hebben op de waarde of het risico van de blootstelling van de instelling aan deze tegenpartijen.

⁶ Een synthetische blootstelling aan een crypto-asset is een blootstelling waarvan de waarde rechtstreeks verband houdt met de waarde van een crypto-asset, zie ook artikel 4 §1 (126) van verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.

bieden en slechts beperkt of niet onder toezicht staan, worden op dit vlak als zeer risicovol beschouwd.

Instellingen die een ORSA of ICAAP en ILAAP opmaken, moeten daarin uitvoerig de risico's van hun blootstellingen aan en activiteiten met betrekking tot crypto-assets analyseren en gepaste eigen vermogens- en liquiditeitsbuffers aanleggen. Daarbij dient ook voldoende aandacht besteed te worden aan indirecte blootstellingen, bijvoorbeeld door het verlenen van kredieten aan bedrijven wanneer de terugbetaling of kredietwaardigheid afhankelijk is van crypto-asset activiteiten. In bredere zin dienen de prudentiële rapporteringen passend aangevuld te worden met informatie over de crypto-asset blootstellingen en activiteiten. In afwachting van een verdere verduidelijking van de prudentiële behandeling voor crypto-assets, wordt van instellingen verwacht dat zij de meest voorzichtige behandeling toepassen en de toezichthouder informeren over de wijze waarop deze blootstellingen opgenomen worden in de prudentiële rapportering.

3. **Openbaarmakingen:** instellingen dienen hun materiële⁷ crypto-asset blootstellingen en gerelateerde diensten openbaar te maken via hun periodieke rapportering (zoals onder andere in hun jaarverslag en in de prudentieel vereiste openbaarmakingen). Daarbij moet verduidelijkt worden hoe deze blootstellingen boekhoudkundig verwerkt worden.
4. **Dialog met de toezichthouder:** instellingen moeten de toezichthouder tijdig informeren over hun huidige en voorziene blootstellingen aan en activiteiten met betrekking tot crypto-assets. Instellingen moeten daarbij aan de toezichthouder aantonen dat ze de risico's volledig beoordeeld hebben, dat de activiteiten toegelaten zijn, hoe ze de risico's zullen beheersen of mitigeren en hoe deze blootstellingen in de prudentiële rapportering opgenomen zullen worden. De toezichthouder kan dan overwegen of een voorafgaande toestemming nodig is volgens het toezichtsstatuut⁸. Instellingen dienen de toezichthouder tegen ten laatste 31 oktober 2019 te informeren over de reeds bestaande blootstellingen aan crypto-assets.

Daarnaast wenst de NBB op te merken dat ze van oordeel is dat zogenaamde "crypto-currencies" niet vergelijkbaar zijn met geld uitgegeven door een centrale bank of publieke autoriteit⁹, omwille van het feit dat crypto-currencies niet als wettelijk betaalmiddel worden beschouwd, noch enige garanties genieten en dergelijke crypto-currencies de kernfuncties van geld slecht vervullen. Om deze redenen, maar ook omdat bepaalde crypto-assets niet als doel hebben een alternatief te bieden voor bestaande munten, wordt verkozen om de bredere term "crypto-assets" te hanteren.

Deze circulaire treedt met onmiddellijke ingang in werking.

Er wordt een kopie van deze circulaire verzonden naar de commissaris(sen), erkend revisor(en) van uw onderneming.

Hoogachtend

Pierre Wunsch
Gouverneur

⁷ Voor de instellingen onderworpen aan Verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, wordt materialiteit gedefinieerd in artikel 432 (1) en de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit over niet-wezenlijke, eigendomsrechtelijk beschermde en vertrouwelijke informatie en de openbaarmakingen uit hoofde van artikel 432, leden 1 en 2, en artikel 433 van Verordening (EU) nr. 575/2013 (EBA/GL/2014/14).

⁸ De bepalingen van deze circulaire doen immers geen afbreuk aan de voorafgaande toestemming van de toezichthouder die vereist kan zijn onder bepaalde controlestatuten, zoals bijvoorbeeld voor de beursvennootschappen ingeval van toepassing van artikel 532 van de Bankwet.

⁹ Crypto-assets verschillen van digitale munten uitgegeven door centrale banken, zie hiervoor onder andere volgend rapport van het "Committee on Payments and Market Infrastructures" en het "Markets Committee": <https://www.bis.org/cpmi/publ/d174.htm>.